

THƯ VIỆN QUỐC HỘI HOA KỲ - THƯ VIỆN LỚN NHẤT THẾ GIỚI

Thư viện Quốc hội Hoa Kỳ (Library of Congress – LC) gồm 3 toà nhà có khuôn viên sử dụng rộng tới 29 ha, tọa lạc trên đồi Capitol ở Washington DC (Thủ đô của Hoa Kỳ). Được xây dựng với mục đích ban đầu là phục vụ cho nhu cầu nghiên cứu của Quốc hội, đến nay, Thư viện Quốc hội Hoa Kỳ là thư viện lớn nhất thế giới và là cơ quan văn hóa liên bang lâu đời nhất Hoa Kỳ.

Thư viện Quốc hội Hoa Kỳ ra đời vào ngày 24 tháng 4 năm 1800, khi tổng thống John Adams ký quyết định rời Chính phủ từ Philadelphia về thủ đô mới Washington DC. Chi phí đầu tư ban đầu cho thư viện chỉ là 5000 USD, nhằm mục đích “mua sách báo, tài liệu cần thiết cho công việc của Quốc hội... và xây dựng nơi lưu giữ tài liệu”. Ban đầu Thư viện chỉ có một căn phòng với 3000 đơn vị bảo quản, nằm trong trụ sở Quốc hội Hoa Kỳ. Tháng 1 năm 1814, Thư viện bị quân Anh thiêu rụi. Một năm sau, Tổng thống Thomas Jefferson khi hết nhiệm kỳ đã đề nghị nhượng lại thư viện cá nhân với 6.478 đầu sách của mình cho Quốc hội (Tổng thống Thomas Jefferson là một nhà khoa học, nhà văn, triết học, luật sư và kiến trúc sư tài ba). Đây là kho tài liệu rất quý giá về khoa học, văn học, triết học và đặc biệt có nhiều bản chép tay mà ngày nay được xếp vào loại “tuyệt mật”. Thư viện mới được tái thiết trên nền tảng đó.

Năm 1897, do vốn sách báo tăng nhanh, thư viện chuyển tới toà nhà Thomas Jefferson – khởi công năm 1897, được hơn 50 nhà điêu khắc, họa sĩ, nghệ nhân chạm khắc đảm nhận phần trang trí nội thất – là một trong 10 toà kiến trúc đẹp nhất Hoa Kỳ thế kỷ 19. Năm 1938, toà nhà John Adams chính thức hoạt động và đến năm 1981, toà nhà tưởng niệm James Madison - lớn nhất, hiện đại nhất được đưa vào sử dụng. Nếu đi tham quan hết thư viện mà chỉ dừng chân ở mỗi chỗ một chốc lát thì cũng mất tới 3 ngày mới đặt chân hết các bộ phận trong thư viện.

Thư viện thực sự là bộ nhớ của tri thức nhân loại với những bộ sưu tập độc nhất vô nhị.

Người Hoa Kỳ tự hào rằng họ đang sở hữu trong tay bộ sưu tập kiến thức vĩ đại nhất trong lịch sử nhân loại. Điều đó hoàn toàn có cơ sở. Năm 1900, Thư viện Quốc hội Hoa Kỳ mới có 1 triệu đơn vị bảo quản, đến năm 1954 là 33 triệu, năm 1975 là 74 triệu, năm 1992 là 100 triệu và hiện nay đã lên trên con số 130 triệu, loại hình tài liệu đa dạng, bao gồm sách báo, tạp chí, bản đồ, bản thảo chép tay, tranh, ảnh, đĩa LP (đĩa than), CD, băng cassette, băng video, DVD, microfiche ...

Tiêu chí để bổ sung cho kho tư liệu của Thư viện hết sức rõ ràng: mua tài liệu nghiên cứu quan trọng được xuất bản ở bất kỳ nơi nào trên thế giới. Trung bình mỗi ngày, Thư viện tiếp nhận khoảng 22.000 vật phẩm tài liệu trong nước và quốc tế, khoảng 7000 đơn vị trong đó số được đưa vào kho lưu trữ, với bản quyền đã được xác định rõ ràng. Nhưng Thư viện cũng không lưu giữ lại tất cả những gì đã được lựa chọn vào bổ sung. Một số tài liệu sau khi hết giá trị sử dụng sẽ được dùng vào các mục đích khác, ví dụ như trao đổi với các thư viện trong và ngoài nước, làm từ thiện ... Các nhà khoa học, những nhà hoạt động xã hội nổi tiếng trên thế giới thường đến đây tìm tài liệu nếu không tìm thấy tài liệu ở bất kỳ nơi nào.

Trong 130 triệu đơn vị bảo quản ở Thư viện Quốc hội Hoa Kỳ có khoảng 29 triệu cuốn sách và các ấn phẩm đủ loại khác, 13 triệu tấm ảnh, 4,8 triệu bản đồ, 2,7 triệu băng cassette, băng video, microfilm, DVD các loại, 5 triệu vật phẩm âm nhạc và đặc biệt nhất là 58 triệu bản thảo chép tay mà rất nhiều trong số đó là độc nhất vô nhị.

Thông thường, các tài liệu được in ở dạng bản gốc làm hiện vật lịch sử và chúng được sao chép ra microfilm, đĩa mềm hoặc CD-ROM để giúp cho các nhà nghiên cứu tra cứu theo tác giả-chủ đề một cách dễ dàng và nhanh chóng. Nếu xếp thẳng hàng tất cả các giá kệ lưu trữ có trong Thư viện, chúng ta sẽ có một con số chiều dài với trên 900km. Số tài liệu sử dụng tiếng Anh trong 130 triệu đơn vị bảo quản chỉ chiếm một nửa, phần còn lại

thuộc về 470 ngôn ngữ khác mà một số trong đó ngày nay đã được coi là “tử ngữ” hoặc chỉ tồn tại ở những vùng hết sức xa xôi hẻo lánh của thế giới. Không chỉ có vậy, những tài liệu bằng tiếng Trung Quốc, Nhật Bản, Triều Tiên, Nga, Ba Lan, Ai Cập tàng trữ ở đây được coi là kho sách lớn nhất nằm ngoài các quốc gia này. Bên cạnh đó Thư viện cũng là nơi lưu giữ những bộ sưu tập về Tây Tạng và Luso-Hispanic (thuộc về Tây Ban Nha và Bồ Đào Nha) lớn nhất Thế giới. Bộ sưu tập Incunabuna – tức sách ra đời trước 1500 ở phương Tây, bao gồm 5.600 ấn phẩm đều thuộc loại cổ xưa nhất. Đây là bộ sưu tập lớn và hoàn chỉnh nhất.

Ngoài ra, Thư viện Quốc hội Hoa Kỳ cũng còn là kho tàng kiến thức về pháp luật đầy đủ nhất thế giới với 2,5 triệu ấn phẩm, từ những bộ sưu tập sách luật cổ xưa nhất cho đến đương đại, những tập công báo bằng tất cả các ngôn ngữ trên thế giới. Riêng về dòng sách hiếm, Thư viện còn giữ được những văn bản viết theo lối tượng hình của người Ba Tư từ năm 2040 Tr.CN, những cuốn kinh Phật chép tay ra đời khoảng năm 770 Tr.CN, một trong ba bản đặc biệt cuốn kinh thánh Gutenberg in trên giấy da mịn, The Bay Psalm Book - cuốn sách đầu tiên ở Bắc Hoa Kỳ. Đặc biệt hơn cả là 36 triệu trang bản thảo chép tay về mọi mặt đời sống và văn hoá Hoa Kỳ, từ ngày những người Anh đầu tiên đặt chân lên mảnh đất này. Đây là tư liệu lịch sử quý giá, độc nhất, trong đó bao gồm gần như toàn bộ giấy tờ, văn kiện từ thời Tổng thống đầu tiên George Washington.

Báo chí cũng là một thế mạnh của Thư viện, Bộ sưu tập báo ở đây được coi là rộng rãi nhất trên thế giới. Các nhân viên Thư viện cập nhật vào đây toàn bộ các loại báo chí xuất bản ở Hoa Kỳ hàng ngày và những tờ báo nổi tiếng ở tất cả các quốc gia trên thế giới. Tờ báo cổ nhất ở đây là Mercurius Publicas Comprising the Sum of Forraign Intelligence, ra đời ngày 29/12/1959. Rất nhiều bộ sưu tập báo chí cũ của Việt Nam cũng có thể tìm thấy ở đây như: Phụ nữ tân văn, Tao đàn, Tiểu thuyết thứ 7... cho tới Nhân dân, Lao động ... từ số đầu tiên. Không chỉ vậy, trong phần về Việt Nam, thư viện còn lưu giữ được những bản in cuốn Truyện Kiều cổ nhất,

nhiều tác phẩm của Chủ tịch Hồ Chí Minh, tài liệu, bài viết về Người và các nhân vật lịch sử khác và một ngàn hơn 400 cuốn phim tư liệu hết sức quý giá về cuộc chiến tranh ở Việt Nam.

Bên cạnh đó, Thư viện còn sở hữu những bộ sưu tập truyện tranh (5000 đầu sách, 100.000 cuốn), văn hóa dân gian Hoa Kỳ và đặc biệt là danh bạ điện thoại. Mỗi năm Thư viện phải nhập vào 8.000 cuốn danh bạ điện thoại, trong đó có 1500 cuốn từ hơn 100 quốc gia khác. Như vậy, có thể khẳng định rằng đây cũng là bộ sưu tập tên họ và địa chỉ lớn nhất thế giới. Ngoài ra còn bộ sưu tập rất đồ sộ sách hướng dẫn, tìm hiểu về thành phố ở tất cả các nước.

Thư viện mang tri thức đến cho tất cả mọi người

Hệ thống phân loại của Thư viện Quốc hội Hoa Kỳ (The Library of Congress Classification- hiện đang được sử dụng rộng rãi ở hầu hết thư viện trên toàn nước Hoa Kỳ và nhiều nước khác) được đánh giá là khoa học và dễ sử dụng nhất hiện nay. Nó sử dụng bảng chữ cái để phân loại chủ đề, ví dụ như A: Tài liệu phổ cập, B: Triết học, Tâm lý, Tôn giáo, H: Khoa học xã hội ... Ở Hoa Kỳ, tài liệu riêng về các lĩnh vực y học và nông nghiệp được lưu trữ ở Thư viện Y học quốc gia và Thư viện Nông nghiệp quốc gia nhưng kể từ năm 1967, Thư viện Quốc hội Hoa Kỳ đã thành lập những tổ đặc biệt của ba thư viện nhằm phối hợp công tác tự động hóa và các hoạt động khác nhằm phục vụ người đọc tốt hơn. Không dừng lại ở đó, Thư viện còn tiến hành chương trình số hoá Thư viện Quốc gia (National Digital Library-NDL) nhằm mở rộng hơn nữa quy mô của việc mang lại tri thức đến cho mọi người. Với kinh phí hoạt động hàng năm lên đến 550 triệu USD, cho tới nay, đã có hàng chục triệu vật phẩm của Thư viện Quốc hội Hoa Kỳ được số hóa và đưa lên mạng Internet, phục vụ miễn phí cho đông đảo người dùng tin có nhu cầu tìm hiểu.

Nhiệm vụ đầu tiên của Thư viện Quốc hội Hoa Kỳ là phục vụ cho công việc nghiên cứu của các nghị sĩ. Tổng cộng đội ngũ của nhân viên Thư viện ở tất cả các bộ phận lên đến 4120 người, trong đó có trên 800 người

chuyên trả lời các câu hỏi nghiên cứu dạng phân tích, tổng hợp, đánh giá thông tin làm việc tại Trung tâm Nghiên cứu Quốc hội (CRS). Mỗi ngày, bộ phận này nhận được trung bình hơn 1000 yêu cầu của các Nghị sĩ, còn trong các cuộc nhóm họp, con số đó lên tới 2000 và người ta ví bộ phận này như là bộ óc thứ 2 của nước Hoa Kỳ. Chức vụ Giám đốc Thư viện Quốc hội Hoa Kỳ theo luật do Tổng thống Hoa Kỳ bổ nhiệm dựa trên cơ sở cuộc bỏ phiếu tín nhiệm của Thượng viện.

Tuy là nơi lưu giữ nhiều thứ quý giá và phải đảm trách nhiệm vụ quan trọng đến vậy, Thư viện Quốc hội Hoa Kỳ vẫn mở rộng cửa phục vụ tất cả mọi người. Chỉ cần qua tuổi 18, không cần lệ phí và bất kỳ một loại giấy phép đặc biệt nào, người ta đã có thể đăng hoàng làm thủ tục nhận thẻ (Reader Identification Card) ở phòng LM140, tòa nhà James Madison để vào trau dồi kiến thức ở kho tài liệu vĩ đại nhất thế giới rồi. Không chỉ có vậy, từ gần 20 năm qua, Thư viện còn mở rộng hoạt động, lập ra những ban riêng phục vụ người tàn tật, người mù và các tù nhân trong trại giam theo đúng tiêu chí “mang tri thức đến tất cả mọi người”. Những người lần đầu bước chân vào thư viện có thể tìm kiếm thông tin về những thứ mình muốn tra cứu tại các máy tính sử dụng màn hình cảm ứng tại quầy cung cấp thông tin (Information Desk) trong toà nhà Jefferson. Trên nguyên tắc, chỉ cần có thẻ đọc, người ta đã có thể tìm đọc tất cả các tài liệu có trong thư viện. Tuy nhiên, một số vật phẩm quý giá chỉ có thể xem bản sao, còn nếu muốn nhìn tận mắt bản gốc thì phải vào chiêm ngưỡng tại phòng trưng bày tài liệu quý hiếm (Treasure Gallery). Các tài liệu, vật phẩm trưng bày được sẽ được thay đổi hàng tuần, nhằm thu hút sự chú ý tối đa của độc giả. Thư viện cũng mở cửa phục vụ khách tham quan, không cấm chụp ảnh, quay phim với điều kiện chỉ được dùng vào mục đích cá nhân. Trung bình một năm, Thư viện phục vụ hơn 1 triệu lượt bạn đọc, cung cấp 700 ngàn các dịch vụ tra cứu, thực hiện 900 ngàn các nghiên cứu và phân tích thông tin qua Trung tâm Nghiên cứu Quốc hội của Thư viện (CRS). Hàng năm, tổng giao dịch qua hệ thống máy tính của Thư viện đạt con số 3,3 tỷ. Hàng tháng, trung bình có 12

triệu giao dịch thông tin qua hệ thống thông tin pháp luật của Thư viện có tên Thomas và 50 triệu giao dịch qua trang web của Thư viện có tên “American Memory” (Bộ nhớ Hoa Kỳ). Thư viện Quốc hội Hoa Kỳ còn đóng vai trò là cơ quan bản quyền (The copyright Office) của Hoa Kỳ. Trong năm 2005, Thư viện đã đăng ký gần 700 ngàn đơn xét cấp quyền tác giả các tác phẩm.

Hiện nay, Thư viện đang thực hiện chương trình phát triển với 18 mục tiêu thực hiện trong 4 năm (2004-2008). Với chương trình mục tiêu này, Thư viện Quốc hội Hoa Kỳ tiếp tục khẳng định vai trò dẫn đầu trong cộng đồng các cơ quan TT-TV trên toàn thế giới.

HH (Xử lý)

Nguồn: <http://www.loc.gov>